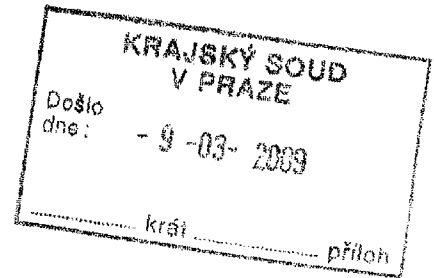

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr.Naděždy Žákové a soudkyň Mgr.Evy Dudové a JUDr.Romany Vostrejšové v právní věci žalobců: 1/ JUDr.Petr Coufal, bytem [redacted], 2/ JUDr.Karel Černovský, bytem [redacted], 3/ JUDr.Libor Grygárek, bytem [redacted], 4/ JUDr.Pavel Kučera, bytem [redacted], 5/ JUDr.Pavel Němec, bytem [redacted], 6/ JUDr.Arif Salichov, bytem [redacted], a 7/ JUDr.Renata Vesecká, bytem [redacted], zastoupených JUDr.Petrem Tomanem, advokátem, se sídlem Praha 2, Trojanova 12, proti žalované Mgr.Marii Benešové, bytem [redacted], zastoupené JUDr.Petrem Hálou, advokátem, se sídlem [redacted], o ochranu osobnosti, o odvolání účastníků (s výjimkou třetího žalobce), proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 5.června 2008 č.j. 36 C 8/2008-141, ve spojení s odstavcem III výroku usnesení ze dne 2.července 2008 č.j.36 C 8/2008-262, takto :

I. Rozsudek soudu prvního stupně, ve znění odstavce III výroku usnesení ze dne 2.července 2008 č.j. 36 C 8/2008-262, se **z r u š u j e** a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

II. Nařizuje se, aby v dalším řízení věc projednal a rozhodl o ní jiný samosoudce.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Praze v záhlaví označeným rozsudkem zamítl žalobu „proti žalobcům“ 1/, 2/, 4/, 5/, 6/ a 7/, aby žalovaná do tří dnů od právní moci rozsudku každému ze žalobců zaslala prostřednictvím České pošty doporučený dopis, obsahující písemnou, vlastnoručně podepsanou, omluvu začínající oslovením každého žalobce, a pokračující zněním „omlouvám se Vám, že jsem Vás dne 20.prosince 2007 v pořadu Ozvěny dne Českého rozhlasu nepravdivě označila za člena zákulisní justiční mafie, která se snaží plně ovládnout justici, aby sloužila vládní garnituře, a která v zákulisí ovlivňuje kauzy. Mgr.Marie Benešová, advokátka“ (odstavec I výroku). Žalované uložil, aby do tří dnů od právní moci rozsudku zaslala žalobci JUDr.Liboru Grygárkovi prostřednictvím České pošty doporučený dopis obsahující písemnou, vlastnoručně podepsanou omluvu, ve znění uvedeném v odstavci II výroku, a aby v téže lhůtě zaslala České tiskové kanceláři prostřednictvím České pošty doporučený dopis obsahující písemně, vlastnoručně podepsané, sdělení ve znění "Tisková zpráva Mgr.Marie Benešové. Dne 20.prosince 2007 jsem v pořadu Ozvěny dne Českého rozhlasu označila náměstkou vrchního státního zástupce na Vrchním státním zastupitelství v Praze JUDr.Libora Grygárka

za člena zákulisní justiční mafie, který se snaží plně ovládnout justici, aby sloužila vládní garnituře, a který v zákulisí ovlivňuje kauzy. Moje výroky byly nepravdivé, za což se výše uvedenému omlouvám. Mgr. Marie Benešová, advokátka." (odstavec III výroku). Zamítl žalobu, aby tisková zpráva, uvedená v odstavci III výroku, obsahovala jména a funkce žalobců 1/, 2/, 4/, 5/, 6/ a 7/ (odstavec IV výroku). Současně rozhodl, aby na náhradu nákladů řízení zaplatil žalované každý ze žalobců (s výjimkou třetího) 2 777 Kč (odstavec V výroku), aby žalovaná zaplatila na těchto nákladech třetímu žalobci 3 145 Kč (odstavec VI výroku), a aby žalobci (s výjimkou třetího) a žalovaná zaplatili každý 1 754 Kč na náklady svědečného (odstavec VII výroku).

Při rozhodování vycházel z toho, že „žaloba se domáhala“ omluvy za to, že žalovaná vyslovila opakovaně a veřejně celou sérii difamujících výroků, a to v tiskové zprávě ČSSD z 5.11.2007, v projevu v pořadu Ozvěny dne Radiožurnálu 20.12.2008 (správně 2007) a v pořadu Otázky Václava Moravce 6.1.2008, přičemž si za nejpodstatnější jádro všech obvinění vybrala, že žalobci fungují jako „zákulisní justiční mafie“, která „se snaží prostě tu justici plně ovládnout, aby sloužila zájmu prostě vládnoucí garnitury“, a že „se snaží tady ovlivňovat kauzy v zákulisí, což se jim zatím daří“. Na základě provedených a v odůvodnění jeho rozsudku vyjmenovaných důkazů vzal za „prokázané a všeobecně známé ve smyslu ustanovení § 121 o.s.ř.“ okolnosti případu, známého jako „Katarský princ“, konkrétně rozhodnutí žalobce Němce vydat jmenovaného do Kataru v době, kdy již byl vydán rozsudek soudu prvního stupně, vydání článku žalobcem Kučerou před rozhodnutím Nejvyššího soudu, jímž byl postup žalobce Němce přezkoumáván, dále, že počátek vyšetřování Jiřího Čunka je 6.11.2006, že tato věc byla usnesením 2KZN 7209/2006 dne 24.11. odňata Okresnímu státnímu zastupitelství ve Vsetíně a předána Okresnímu státnímu zastupitelství v Přerově, že dne 6.2.2007 došlo v Ostravě ke schůzce žalobců Němce, Kučery a svědkyně Andělové, svolané žalobcem Kučerou, jejímž předmětem byla jednak stížnost žalobce Němce na žalovanou a jednak neformální rozhovor o Jiřím Čunkovi z podnětu žalobce Němce o tom, zda bude Jiří Čunek vydán senátem, jaké jsou promlčecí lhůty a jak dlouhé by mohlo být řízení, že dne 28.2.2007 došlo v hotelu International v Brně ke schůzce žalobců Němce, Kučery a Vesecké se svědkyní Andělovou, svolané žalobkyní Veseckou, na niž hovořili o „kauze Čunek“, o tom, jak dlouho bude trvat přípravné řízení, přičemž žalobce Kučera vyslovil požadavek, aby vyšetřování trvalo déle, že v dubnu 2007 došlo k setkání žalobce Kučery se svědkyní Andělovou, na němž o Jiřím Čunkovi nehovořili, že dne 17.5.2007 došlo ke schůzce v Jihlavě, představující dvě různé události, první z nich - společensky zcela nevinný rámeček otevření justičního paláce, další, že „uvnitř“ společenského rautu se sešla vybraná skupina žalobců Kučery, Němce, Vesecké a Coufala, k níž se přidala svědkyně Andělová a začala hovořit o Jiřím Čunkovi, o tom, že bude obžalován, včetně difamujících údajů o něm, že mezi 17.5. a 4.6. telefonoval žalobce Černovský svědku Ištvánovi, měl kritický názor na vyšetřování a požadoval po svědkovi nápravu mezi podřízenými; že na přelomu května a června 2007 navštívili z iniciativy žalobce Černovského, spolu se žalobcem Grygárkem svědka Duška v Táboře, kdy bylo zřejmé, že již bylo rozhodnuto o delegaci, za účelem zjištění, zda je možné věc Jiřího Čunka postoupit do obvodu Českých Budějovic, že usnesením Okresního státního zástupce v Jihlavě žalobce Salichova ze dne 7.6.2007 došlo k odvolání vyšetřovatele Milana Šošovičky, že trestní stíhání Jiřího Čunka zastavil žalobce Salichov usnesením ZT 327/2007 dne 3.8.2007, a že tuto událost veřejně komentoval slovy, že „za třicet let nezažil takovou jednostrannost a nahrávání jedné straně“, že došlo k ukončení funkce svědka Stříže v souvislosti s kauzou Čunek a svědkovi byla uložena výtka, na základě podání žalobce Salichova, a že výroky žalované reagovaly na vzniklou situaci v médiích. Ohledně tvrzení žalované, že žalobci „manipulují kauzy a snaží se ovládnout justici“, dospěl k

závěru, že byly prokázány tři konkrétní postupy žalobců, mající zmíněné znaky, tedy koordinované, částečně neoficiální, jednání založené na spolupráci osob napříč obvyklého postavení, které lze označit jako nevhodné intervence, odbornou šikanu a zneužití delegace. Pokud jde o nevhodné intervence, poukázal na zásadu, podle níž „nikdo nemůže být odňat svému soudci“, dále na to, že v případě schůzek 6.2., 28.2. a 17.5.2007 žalobci cíleně získávali informace o případu Čunek, že společenský charakter schůzek, jak tvrdila žaloba, byl přesvědčivě vyloučen, že na třetí schůzce došlo k vyzrazení informací o stavu věci a vyjádření názorů žalobců, konkrétně Kučery, když jejich přítomnost, jako dvou nejvýše postavených trestních právníků ve státě, mohla svědkyně vnímat jako nátlak. Nepřijatelným shledal personální obsazení schůzek ohledně žalobce Němce, na rozdíl od ostatních žalobců. Za nedovolenou intervenci považoval stížnost žalobce Němce na žalovanou za účasti žalobce Kučery, což při postavení tohoto žalobce je třeba považovat za nátlak. Za intervenci považoval telefonát žalobce Černovského svědku Ištvánovi a podobně jeho "výpravu" do Tábora. Podstatným shledal, že charakter těchto intervencí je podobný případu tzv. „katarského prince“, o němž žalobce Kučera sepsal článek před rozhodnutím Nejvyššího soudu, a dovedl, že nelze vyloučit, že tím mohlo být jednání jeho kolegů ovlivněno. „Odbornou šikanou“ shledal odvolání vyšetřovatele Šošovičky žalobcem Salichovem dne 7.6.2007, a jeho názor o něčem „s čím se za třicet let své praxe nesetkal“ prezentovaný na účet svých kolegů z Přerova, hodnotil jako odborné pochybení. Pochybení dovedl i v odvolání svědků Stříže a Ištvána z pozic na Vrchním státním zastupitelství, když v tomto směru přisvědčil žalované, že se nabízí časová souvislost tohoto odvolání s jejich nesouhlasem s postoupením kauzy Čunek. Případy „odborné šikany“ shledal i v případě „Katarského prince“, neboť svědek Němec se netajil tím, že uvažuje o kárném řízení vůči soudkyni Monice Křikavové, prohlašované za „neodbornou“, a pracovnice ministerstva s podobně „neodborným“ názorem byla propuštěna. Nesprávným postupem žalobců shledal i „možné“ zneužívání delegace věci jinému orgánu. Poukázal na smysl delegace podle § 25 tr.řádu a § 12 zák. o Státním zastupitelství a zdůraznil, že je výjimkou ze zásady, že „nikdo nesmí být odňat svému soudci“ a zhodnotil důvody, které vedly k odnětí věci Jiřího Čunka Státnímu zastupitelství v Přerově a jeho předání Státnímu zastupitelství v Jihlavě tak, že „není vůbec žádný důvod, aby obtíže byly řešeny odnětím věci a delegací“, a že „případné nedostatky by za normálních okolností měl řešit následný článek procesního řetězce v trestním stíhání“. Uzavřel, že činnost žalobců ve věci nestandardních postupů v případech Jiřího Čunka a „Katarského prince“ lze nazvat koordinovanou spoluprací, bez ohledu na to, že instančně a procesně nebyl k této spolupráci žádný zjevný důvod, a tvrzení žalované o „manipulování kauzami“ má proto prokázaný skutkový základ. Ohledně tvrzení, že „žalobci chtějí ovládnout justici“, uvedl, že je to zřejmé z popsaného rozboru nedovolených intervencí, že v případě žalobců Salichova a Coufala je zjevná snaha využít případu k ostré kritice kolegů, a že za stavu, kdy žalobci zjevně užili více pravomocí, než by jim připadlo za normálních okolností a ti, kdo je kritizovali, se stávali obětí „procesní šikany“, má i tvrzení žalované o snaze žalobců ovládnout justici prokázaný základ. Kritiku žalované spočívající v označení jednání žalobců „mafíánským“ shledal přípustnou. Pokud žalobce Kučera označil postup řešení případu za „elegantní“, dovedl, že takový postup se zpronevřuje nejzákladnějším zásadám právníckého řemesla. Jednání žalobců zpochybnilo cíl, vyjádřený v ustanovení starého českého práva „A když tak v upřímnostech svých při spravedlnostech lidských soudcové kráčetí budou, každý úmysl upřímný jich přijme. Aby pak v něčem z nedorozumění (jakž se to lidem často v tomto světě přicházeti musí) pobloudili, tehdy jich dobrou, upřímnou a snažnou vůli za dokonalý skutek přijme, když jediné ta vůle jich buďet' z upřímnosti, a ne z hněvu, ne z pomsty, ne ze zlosti aneb zlobivosti“, který žalobce Kučera dokonce explicitně popřel, což odůvodnilo právo žalované takovéto jednání podrobit důrazné kritice. Zamítnutí žaloby žalobců Coufala a

Černovského odůvodnil zjištěním nedovolených intervencí v koordinaci s dalšími žalobci ve věci Jiřího Čunka. Vyhovění žalobě žalobce Grygárka odůvodnil tím, že u něho nebyly zjištěny intervence, odborná šikana, ani zneužívání delegace, proto požadovaná omluva je plně na místě, a to i v podobě zprávy „v rozhlase“, formou jako byl původní výrok. Zamítnutí žaloby žalobce Kučery odůvodnil zjištěnými nedovolenými intervencemi v koordinaci s dalšími žalobci ve dvou případech - Jiřího Čunka a „Katarského prince“. Zamítnutí žaloby žalobce Němce odůvodnil tím, že výrok, že se „Kučera projíždí s exministrem Němcem“ není difamující, a že jeho účast v případě „Katarského prince“ je zřejmá. Zamítnutí žaloby žalobce Salichova odůvodnil použitím „odborné šikany“ v koordinaci s dalšími žalobci ve věci Jiřího Čunka a zamítnutí žaloby žalobkyně Vesecké použitím nedovolených intervencí v koordinaci s dalšími žalobci, její odpovědností za nedůvěryhodnou delegaci věci a případem odborné šikany, vše ve věci Jiřího Čunka. Výrok o nákladech řízení ve vztahu mezi účastníky odůvodnil ustanovením § 142 odst.1 o.s.ř. a stejným ustanovením odůvodnil uložení povinnosti účastníkům zaplatit náklady svědečného.

Proti tomuto rozsudku podali odvolání žalobci, s výjimkou žalobce JUDr.Libora Grygárka, a žalovaná.

Žalobci uplatnili odvolací důvody uvedené v § 205 odst.2 písm. b/, c/, d/, e/ a g/ o.s.ř. Vytýkali soudu prvního stupně procesní pochybení, spočívající v tom, že rozhodoval o věcech, k nimž neměl pravomoc ve smyslu § 7 o.s.ř., když v rozporu s tímto ustanovením a ustanovením § 135 odst.2 o.s.ř. přezkoumával věcnou správnost konkrétních rozhodnutí státních zástupců a ministra spravedlnosti. Namítali, že rozhodnutí soudu prvního stupně je založeno na skutečnostech, které nebyly účastníky tvrzeny, ani k nim nebylo provedeno dokazování, a vytýkali soudu prvního stupně, že nesplnil svou povinnost ve smyslu § 118 odst.2 o.s.ř. poučit účastníky o tom, která právně významná skutková tvrzení zůstala sporná, které z dosud navržených důkazů budou provedeny, a to přes výslovnou žádost žalobců, obsaženou v jejich vyjádření z 21.5.2008, dále, že nesplnil svou povinnost ve smyslu § 118a odst.1 o.s.ř., když nevyzval účastníky k doplnění skutkových tvrzení a namísto toho vycházel ve svém rozhodnutí ze skutečností, které nebyly žádnou ze stran tvrzeny a z důkazů, které nebyly provedeny. V této souvislosti zejména poukazovali na to, že soud prvního stupně postavil své závěry o pravdivosti tvrzení žalované z velké části na kauze tzv. Katarského prince, která však nebyla zmíněna žádným z účastníků v rámci jejich tvrzení rozhodných skutečností, ani k ní nebylo vedeno důkazní řízení, což platí i o závěru soudu, že „žalobcem Němcem byla zmiňována jako možnost kárné řízení vůči soudkyni Monice Křikavové a skutečně proběhlo odvolání některých pracovníků ministerstva“. Nesouhlasili s tím, že případ Katarského prince je notorií ve smyslu § 121 o.s.ř. s poukazem na to, že tento případ není obecně znám, jestliže není znám ani soudu prvního stupně, který dovedl, že žalobce Němec rozhodl „vydat obžalovaného do Kataru v době, kdy byl již vydán rozsudek soudu prvního stupně“, přestože k rozhodnutí došlo před vynesení rozsudku soudu prvního stupně a nadto nešlo o rozhodnutí o vydání obžalovaného, ale o rozhodnutí o předání trestní věci do ciziny. Další pochybení spatřovali v neprovedení jimi dne 21.5.2008 navržených důkazů, zejména jejich výslechem jako účastníků řízení, navrženým v souladu s ustanovením § 118b odst.2 o.s.ř., jejichž účelem bylo zpochybnění věrohodnosti vyslechnutých svědků Andělové, Stříže a Ištvána, zejména, když soud sám shledal části jejich výpovědi nevěrohodnými a dovedl jistý stupeň jejich zaujatosti. Namítali dále, že neprovedením důkazu obsahem kárného spisu vedeného na základě kárné žaloby předsedkyně Nejvyššího soudu proti žalobci Kučerovi, v němž je založeno písemné prohlášení žalobců Němce, Vesecké a Coufala z února 2008 o tom, že byli přítomni schůzky v Jihlavě a neslyšeli žalobce Kučeru pronést větu, že nezávislost

justice musí jít stranou politickým zájmům, neumožnil soud prvního stupně prokázat, že od počátku pronesení této věty žalobcem Kučerou popírali a na místo toho uzavřel, „že i když žalobci pronesení této věty popírali,“ s ohledem na to, že tak nečinili od počátku (např. 6.3.2008 v tisku) „...soud jim neuvěřil“. Podle nich došlo ke zkrácení jejich procesních práv a k porušení práva na spravedlivý proces; k porušení procesních práv žalobkyně Vesecké došlo i znemožněním práva vyjádřit se k důkazu podle § 123 o.s.ř. Žalobci dále vytýkali soudu prvního stupně, že nerozhodl na základě řádně zjištěného skutkového stavu věci ve smyslu § 153 odst.1 o.s.ř., když množství svých právních závěrů a hodnocení postavil na novinových článcích a reportážích a na porovnání vyjádření účastníků před soudem a pro sdělovací prostředky, aniž by zkoumal, zda výroky žalobců v těchto článcích, na které odkázal, byly skutečně jimi proneseny. V této souvislosti poukazovali na soudem prvního stupně nejčastěji zmiňovanou reportáž „Reportéři ČT“ ze dne 7.1.2008, jejíž věrohodnost a objektivnost zpochybňovali při jednání soudu dne 2.6.2008, kdy upozornili, že Rada pro rozhlasové a televizní vysílání zahájila s Českou televizí z důvodů neobjektivnosti správní řízení. Namítali též, že soud nepostupoval podle § 132 o.s.ř., neboť hodnotil důkazy vytržené ze vzájemných souvislostí, nevypočítal se s důkazy a jejich nedostatek nahradil vlastními spekulacemi. Uváděli, že ve vztahu k napadeným výrokům, které jsou předmětem sporu, neunesla žalovaná důkazní břemeno, jestliže v rámci své obrany uvedla pouze jedinou kauzu Jiřího Čunka, přestože v napadených výrociích hovořila o „kauzách“, ke tvrzení, že se žalobci „snaží plně ovládnout justici, aby sloužila zájmům vládnoucí garnitury“ neoznačila žádný důkaz k prokázání jeho pravdivosti, ani k němu neuvedla žádné rozhodné skutečnosti. Zdůrazňovali, že napadené výroky žalované se vztahovaly na všechny žalobce, z nichž každý má samostatné postavení, takže žalovaná měla tvrdit rozhodné skutečnosti a prokázat jejich pravdivost vůči každému žalobci samostatně, což neučinila a soud prvního stupně v tomto směru zvolil zodpovědnost žalobců na principu jejich kolektivní viny.

Dále s podrobným odůvodněním vytýkali soudu prvního stupně nesprávné hodnocení zjištěného skutkového stavu věci ohledně schůzek v Ostravě dne 6.2.2007, v Brně 28.2.2007 a v Jihlavě 17.5.2007 a ohledně přezkoumávání rozhodnutí státního zástupce Nejvyššího státního zastupitelství JUDr. Stanislava Poloczka ze dne 4.6.2007 č.j. 3 NZT 10/2007, kdy uváděli důvody, pro které k delegaci došlo. Poukazovali na nepodloženost závěru, že žalobce Salichov byl „vybrán podle předem známého názoru na věc“, který nemá žádnou oporu v provedeném dokazování, stejně jako závěr soudu o tom, že žádost obhájce Jiřího Čunka přišla až po schůzce v Jihlavě, a že „bylo jasné, že jí bude vyhověno dříve, než se tak skutečně stalo (při výpravě v Táboře například), že se žalobce Coufal „zjevně zajímal o věc dokonce dříve než mu byla přidělena“. Vytýkali soudu prvního stupně dále, že pominul výpověď svědkyně Hojovcové v části, týkající se chování svědkyně Andělové, která o předmětných schůzkách nebyla ochotná svědkyni cokoliv sdělit, podepsat úřední záznam a nezmínila se o tom, že by se jí některý ze žalobců snažil ovlivnit, pominul její výpověď ohledně pochybení vyšetřovatele a státních zastupitelství v Přerově, Ostravě a Olomouci. V této souvislosti uváděli, že průběh trestního řízení proti Jiřímu Čunkovi vykreslený soudem prvního stupně je v souladu s mediálním obrazem ve sdělovacích prostředcích, nikoli však v souladu s objektivní realitou a důkazy v řízení provedenými, popř. žalobci navrženými, ale soudem prvního stupně neprovedenými. Popisovali procesní pochybení orgánů činných v trestním řízení do odnětí věci Jiřího Čunka Okresnímu státnímu zastupitelství v Přerově a Krajskému státnímu zastupitelství v Ostravě a delegování věci Okresnímu státnímu zastupitelství v Jihlavě a v této souvislosti navrhovali provedení důkazů. Pokud jde o závěr soudu, že jedním ze znaků snahy o ovládnutí justice je „odborná šikana“, konkrétně odvoláním vyšetřovatele Šošovičky žalobcem Salichovem, poukazovali na důvodnost tohoto odvolání a

postup žalobce při něm v souladu se zákonem. Podle nich závěr soudu prvního stupně o „odborné šikaně“ neodůvodněnou kritikou svých kolegů žalobcem Salichovem nemá oporu v provedených důkazech, stejně jako v případě žalobce Coufala, který nikoho neodvolal a své kolegy veřejně nekritizoval. Pokud soud prvního stupně vytýká žalobcům, konkrétně žalobkyni Vesecké, odvolání svědků Ištvána a Stříže, a hodnotí kárné potrestání posledně jmenovaného, opětovně, v rozporu s § 7 o.s.ř., se zabývá přezkumem kárných rozhodnutí vedoucích pracovníků státních zastupitelství a personálními rozhodnutími ministra spravedlnosti. Kromě uvedeného, závěry soudu o „odborné šikaně“ byly učiněny mimo meze dané tvrzeními účastníků. Závěr soudu o nedovolené intervenci do případu Jiřího Čunka telefonátem žalobce Černovského svědkovi Ištvánovi, jehož obsah svědek s odkazem na povinnost mlčenlivosti neupřesnil a ten tedy nebyl soudu znám, a kdy soud zamítl návrh na výslech žalobce, nemá oporu v provedeném dokazování. Závěrem shrnuli žalobci prokázaný skutkový stav věci ohledně každého ze žalobců zvlášť a podle něj i právní posouzení věci. Navrhovali, aby odvolací soud doplnil dokazování jednak důkazy, jejichž provedení navrhovali již v řízení před soudem prvního stupně, a dalšími konkrétně uvedenými důkazy. Navrhovali, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně v napadených výrocích změnil tak, aby žalobě vyhověl, případně, aby jej zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Odvolání žalované směřovalo proti vyhovujícím výrokům ve věci samé a proti výroku o nákladech řízení ve vztahu k žalobci Grygárkovi. Jako odvolací důvody uplatnila důvody obsažené v ustanovení § 205 odst.2 písm.e/ a g/ o.s.ř. Uváděla, že žalobou napadený výrok byl hodnotovým soudem, nikoli nepravdivým skutkovým tvrzením, byl reakcí na řadu novinových článků i televizních reportáží, zabývajících se činností žalobců v kauze Čunek a žalovaná se jím pouze připojila k názoru, prezentovanému v deníku Mladá fronta Dnes ze dne 19.12.2007. I pokud by soud hodnotil její výrok jako „skutkové hodnotící tvrzení“, měla pro ně reálný základ a žaloba proto měla být zamítnuta i ve vztahu k žalobci Grygárkovi. S poukazem na závěr soudu prvního stupně, podle něhož nevhodnou intervencí byl i telefonát žalobce Černovského svědku Ištvánovi a výprava žalobce Černovského do Tábora za účelem zjištění vhodnosti delegace věci do Jihočeského kraje před rozhodnutím, zda k delegaci dojde, již se zúčastnil i žalobce Grygárek, dovozovala, že i tento žalobce byl s prokázanými intervencemi seznámen, přičemž nepodnikl ničeho, aby následky této nevhodné intervence minimalizoval. Zdůrazňovala, že žalobce Grygárek se zúčastnil i schůzky v Jihlavě 17.5.2007, na níž se kauza Čunek probírala, což vyplynulo z výpovědi svědka Ištvána, a k čemuž navrhovala důkaz výslechem svědka - služebního řidiče Stříže, který soud neprovedl. Podle ní, pokud by soud hodnotil všechny provedené důkazy a nesporné skutečnosti (výpověď svědka Duška, potvrzenou účast žalobce na schůzkách v Jihlavě a Táboře) v jejich vzájemné souvislosti, musel by dojít k závěru, že účast žalobce Grygárka na nevhodných (nezákonných) intervencích je minimálně vysoce pravděpodobná, ne-li prokázaná. Navrhovala, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně v napadených vyhovujících výrocích ve vztahu k tomuto žalobci změnil tak, aby žalobu zamítl.

Odvolací soud podle ustanovení § 212 o.s.ř. přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně a řízení mu předcházející, aniž nařídil jednání (§ 214 odst.2 písm.d/ o.s.ř.) a dospěl k závěru, že v dané věci nejsou splněny předpoklady ani pro potvrzení ani pro změnu napadeného rozsudku.

V řízení před soudem prvního stupně došlo k řadě procesních pochybení. Především, jak vyplývá z odůvodnění jeho rozsudku (bod A/, písm.1-4), vycházel soud prvního stupně z toho,

že „žaloba se domáhala“ omluvy za to, že žalovaná vyslovila opakovaně a veřejně celou sérii difamujících výroků, a to v tiskové zprávě ČSSD z 5.11.2007, v pořadu Radiožurnálu „Ozvěny dne“ dne 20.12.2007 a v pořadu Otázky Václava Moravce 6.1.2008, přestože ze žaloby vyplývá, že žalobci učinili výslovně předmětem žaloby pouze tvrzení pronesená o nich žalovanou dne 20.12.2007 ve vysílání Českého rozhlasu 1-Radiožurnál v relaci „Ozvěny dne“, konkrétně, že jsou členy skupiny, kterou nazvala „zákulisní justiční mafie, „která „se snaží prostě tu justici plně ovládnout, aby sloužila zájmu prostě vládnoucí garnitury“, a že „se snaží tady ovlivňovat kauzy v zákulisí, což se jim zatím daří“. Takto žalobou vymezený skutek soud prvního stupně, v rozporu se zákonem, nerespektoval, a dokazování zaměřil i na skutečnosti s předmětem sporu nesouvisející, konkrétně na výroky žalované z 5.11.2007 ohledně odvolání JUDr. Ištvána a JUDr. Stříže a její výroky ze 6.1.2008 (bod 33 odůvodnění rozsudku). Tento postup soudu prvního stupně je porušením dispoziční zásady, neboť ve sporném řízení jen žalobce určuje skutečnosti a posléze skutek, z něhož se odvozuje uplatněný nárok.

Nejzásadnějším pochybením soudu prvního stupně je, že sice účastníky řízení před skončením prvního jednání, jak vyplývá z protokolu o něm ze dne 17. března 2008, poučil podle § 118b o.s.ř., sám však z tohoto ustanovení v dalším řízení již důsledně nevycházel. Z uvedeného ustanovení totiž plyne, že po skončení prvního jednání ve věci již nemohou být tvrzeny nové a další skutečnosti a navrhovány důkazy. Koncentrace řízení podle § 118b o.s.ř. má též zásadní vliv i na výjimečné právo soudu provádět důkazy, které účastníci nenavrhnou a přihlížet ke skutečnostem, které účastníci netvrdili, ve smyslu ustanovení § 120 odst. 3 o.s.ř. Skutková podstata žaloby na ochranu osobnosti podle § 11 a násl. obč. zák. zcela jednoznačně utváří pro žalobce i žalovanou povinnost tvrzení a povinnost důkazní a z toho vyplývající břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Žalobci v dané věci tvrdili, že byly žalovanou proneseny konkrétní, shora označené výroky a k tomu označili důkazy, a dále tvrdili, že tyto výroky jsou nepravdivé; žalovaná pak měla povinnost tvrdit skutečnosti a označit důkazy k prokázání tvrzení, že její výroky byly pravdivé, přičemž obě strany sporu musí tyto povinnosti splnit do konce prvního jednání. Jestliže účastníci přes poučení, kterého se jim soudem prvního stupně dostalo, nesplní v naznačeném rozsahu svou povinnost tvrzení a povinnost důkazní, pak to má zpravidla za následek, že předmětem řízení nejsou, a ani nemohou být, všechny právně významné skutečnosti, a nemohou být prováděny důkazy, které nebyly řádně navrženy. Z uvedeného plyne logický obecný důsledek koncentrace řízení, totiž, že soud může, resp. musí rozhodovat i na základě neúplných skutkových tvrzení a nedostatečných důkazů, přičemž tento stav je jen výsledkem nedbalého plnění povinností účastníků řízení, kteří si důsledky toho musí přičíst ke své tíži. Tento případný následek, který nastává ze zákona, nemůže soud narušit tím, že by neregulérně pomáhal účastníkům řízení tak, že by svou nezákonnou aktivitou obcházel koncentraci řízení pro jeho účastníky.

V dané věci, jak vyplývá ze žaloby a z protokolu o prvním jednání soudu ze dne 17.3.2008, je zřejmé, že žalobci splnili svou povinnost tvrzení a důkazní, jestliže tvrdili, že žalovaná o nich pronesla předmětné výroky, že ty jsou nepravdivé, a že k prokázání svých tvrzení označili důkazy. To všem nebylo významné, neboť uvedená tvrzení učinili účastníci nespornými. Žalovaná pak do skončení prvního jednání ve věci tvrdila, že žalobou napadené výroky jsou hodnotovým soudem, že zhodnocují neformální, více či méně utajované schůzky žalobců s ostatními představiteli justice, či velmi nestandardní rozhodnutí o odejmutí věci vicepremiéra Čunka dozorujícímu státnímu zástupci JUDr. Radimu Obstovi a její přikázání jihlavskému státnímu zástupci JUDr. Arifu Salichovi. Skutkově k tomu uvedla pouze, že se žalobci Němec a Kučera sešli s ostravskou státní zástupkyní v Ostravě (vyjádření k žalobě ze dne 12.3.2008) a při jednání dne 17.3.2008, že „nepovažuje za nezbytné dokazovat, že došlo

k ovlivňování věci Čunek, a že jí není jasné, proč by měla dokazovat činnost všech jednotlivých žalobců, když vystupovali jako členové skupiny“. Ohledně ostatních žalobců (s výjimkou Kučery a Němce) nevedla v rámci koncentrace řízení žádná tvrzení vztahující se k napadeným výrokům a nenabídla žádný důkaz o tvrzení, že by všichni žalobci vystupovali jako členové skupiny. Takto byl účastníky ustanoven okruh skutečností, které byly tvrzeny a jen ty mohly být předmětem dokazování. Tento stav vyplývající z ustanovení § 118b o.s.ř., ovšem soud prvního stupně nerespektoval a v rozporu se zákonem se zabýval skutečnostmi, které nebyly tvrzeny v rámci obrany žalované. Těmito skutkovými okolnostmi, které při porušení zásady koncentrace řízení nezákonně soud prvního stupně zahrnul do skutkového stavu věci, byla např. „odborná šikana“, „výlet“ žalobců Černovského a Grygárka do Tábora, odborné pochybení žalobce Salichova ve vyslovení jeho názoru o „něčem, s čím se za třicet let své praxe nesetkal“, odvolání svědků Stříže a Ištvána z jejich funkcí na státním zastupitelství a tzv. případ „Katarského prince“. V souvislosti s tím přihlížel, k jako právně významným, ke skutečnostem, které učinil, v rozporu se zákonem, předmětem dokazování (např. přípis svědkyně Andělové ze dne 21.1.2008, který k důkazu nikdo nenavrhol). Nadto nelze přehlédnout, že některé závěry soudu prvního stupně jsou zjevné pravdy a nikoliv výsledek dokazování, konkrétně např. žádným důkazem nepodložený závěr ohledně žalobce Salichova, „podle něhož měl na adresu svých kolegů pronést výrok, že se „s něčím takovým za 30 let své praxe nesetkal“, neodůvodněný a důkazy nepodložený závěr o odpovědnosti žalobkyně Vesecké za odvolání svědků Ištvána a Stříže z jejich funkcí na státním zastupitelství, nebo ničím nepodložený závěr, že Nejvyšší soud při přezkoumávání rozhodnutí žalobce Němce ve věci „Katarského prince“ mohl být ovlivněn novinovým článkem žalobce Kučery.

Dalším procesním pochybením je, že soud prvního stupně nehodnotil provedené důkazy v souladu s ustanovením § 132 o.s.ř. Konkrétně v případě výpovědi svědkyně Andělové se omezil na konstatování, že některým částem její výpovědi neuvěřil, některým naopak ano, aniž by přesvědčivým způsobem tuto výpověď hodnotil v souvislosti s dalšími důkazy a tvrzeními účastníků a svůj závěr pak náležitě odůvodnil. Stejně tak pochybil i v tom, když sám hodnotil rozhodnutí státních zastupitelství, ministra spravedlnosti a Nejvyššího soudu, aniž by respektoval ustanovení § 135 odst.2 o.s.ř., podle něhož je povinností soudu z rozhodnutí příslušného orgánu vycházet, a to dokonce, aniž bylo v řízení tvrzeno (a to ani žalovanou), že by šlo o rozhodnutí vydaná orgánem, který k tomu nebyl příslušným, případně byla vydána v rozporu se zákonem.

Odůvodnění odmítnutí provedení důkazů navrhovaných žalobci po skončení prvního jednání ve věci, zejména důkazů jejich výsledkem jako účastníků řízení, pro opožděnost, nemá oporu v ustanovení druhé věty § 118b, z níž vyplývá že zákaz navrhopvat další důkazy po skončení prvního jednání neplatí, jde-li o důkazy, jimiž má být zpochybněna věrohodnost provedených důkazních prostředků, které nastaly po prvním jednání nebo které nemohl účastník bez své viny provést. Jak vyplývá z obsahu spisu, žalobci navrhli (kromě dalších důkazů) doplnění dokazování svým výsledkem v reakci na výsledk svědků Andělové, Stříže a Ištvána, k němuž došlo až při druhém jednání soudu prvního stupně, právě za účelem zpochybnění jejich věrohodnosti. V této souvislosti pak poukazuje odvolací soud na to, že soud vyhověl návrhu na doplnění dokazování výsledkem svědkyně Hojkovcové, jejíž výsledek navrhli žalobci ve stejném podání jako návrh na doplnění řízení svým výsledkem, aniž zdůvodnil, proč tento návrh na provedení důkazu nepovažoval za opožděný, na rozdíl od ostatních návrhů na doplnění dokazování po skončení prvního jednání.

Zcela nesprávně pak soud prvního stupně vzal za prokázané a „všeobecně známé ve smyslu § 121 o.s.ř. okolnosti případu, známého jako „Katarský princ“, konkrétně „rozhodnutí žalobce Němce vydat jmenovaného do Kataru v době, kdy již byl vydán rozsudek soudu prvního stupně a vydání článku žalobcem Kučerou před rozhodnutím Nejvyššího soudu, jímž byl postup žalobce Němce přezkoumáván“. Na těchto, podle soudu prvního stupně všeobecně známých okolnostech, soud prvního stupně založil ve značné části své skutkové a právní závěry a jde o hrubé porušení základních principů dokazování. Skutečnostmi obecně známými jsou tzv. notoriety, které ve smyslu ustanovení § 121 není třeba dokazovat. Jde o takové skutečnosti, které sice nemusí být známé úplně každému, u nichž postačí, že jsou známy širokému okruhu osob v určitém čase a místě. I v případě notorií je ovšem možné nabídnout důkaz o tom, že skutečnost, kterou soud z hlediska dokazování považuje za notoriety, touto není. Z toho vyplývá, že účastník řízení musí být seznámen s tím, že soud určitou skutečnost za notoriety považuje (§ 118 odst.2 o.s.ř.). Za notoriety se takto považují zcela obecně známé skutečnosti, jako např. že tráva je zelená, byť opak lze i též prokázat. Podle názoru odvolacího soudu okolnosti tzv. kauzy „Katarský princ“ za notoriety však považovány být nemohou. Chybí totiž základní předpoklad, že širokému okruhu osob jsou známy všechny skutečnosti, na nich bylo založeno rozhodnutí žalobce Němce, že takto široký okruh osob disponuje znalostí přesného obsahu publikovaného názoru žalobce Kučery na uvedenou „kauzu“ a též znalostí celého obsahu rozhodnutí Nejvyššího soudu, jímž přezkoumával rozhodnutí žalobce Němce. Protože soud prvního stupně zcela nesprávně vzal kauzu „Katarský princ“ za notoriety, navíc o tom neinformoval účastníky a neprovedl o této skutečnosti žádné důkazy, přičemž na tom ve značné části založil své skutkové závěry, zatížil řízení další vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Kromě shora uvedených procesních vad poukazuje odvolací soud na nepřezkoumatelnost rozsudku soudu prvního stupně spočívající v tom, že z jeho odůvodnění jednoznačně nevyplývá závěr, zda předmětná tvrzení žalované posoudil jako skutková tvrzení, čemuž by mohlo nasvědčovat odůvodnění rozsudku v bodě 39, v němž konstatuje, že v otázce výroků se „zcela ztotožňuje s právním popisem situace podle žaloby“ (žalobci v žalobě hodnotili výroky jako skutková tvrzení), či jako hodnotící úsudek, čemuž by naproti tomu nasvědčovalo jeho konstatování (č.l.27 rozsudku), že „klíčovou otázkou pro rozhodnutí sporu bylo proto posouzení, do jaké míry je pravdivý základ všech žalovaných výroků“. Učinění jednoznačného závěru i v tomto směru je však pro posouzení věci nezbytné, neboť pokud jde o skutková tvrzení, předmětem dokazování pak je pouze posouzení otázky, zda výroky jsou pravdivé či nikoli, na rozdíl od hodnotících úsudků, u nichž pravdivost posuzovat nelze; posuzovat lze pouze, zda pro ně byl pravdivý podklad.

Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spočívá (přes jeho obšírnost) i v nedostatku důvodů, vedoucích k zamítnutí žalob jednotlivých žalobců, neboť neuvádí „koordinaci“ každého ze žalobců při jejich popisovaném jednání s každým z ostatních žalobců. Tak (bod 85 odůvodnění rozsudku) odůvodňuje zamítnutí žaloby žalobců Coufala a Černovského zjištěním použití nedovolených intervencí ve věci Jiřího Čunka v koordinaci s dalšími žalobci, aniž by konkrétně uvedl kterými, totéž platí ohledně žalobce Kučery (bod 87), ohledně něhož je konstatováno zjištění nedovolených intervencí ve dvou případech (Jiřího Čunka a „Katarského prince“) v koordinaci s dalšími žalobci, aniž by bylo uvedeno kterými a jestliže ani z předchozího odůvodnění rozsudku se žádná účast žalobců (s výjimkou žalobce Němce) na kauze „Katarský princ“ nepodává. Odůvodnění zamítnutí žaloby žalobce Němce odkazem na s předmětem řízení nesouvisející větu, že se „Kučera projíždí s exministrem Němcem“, a že „jeho účast v případě Katarského prince je zřejmá“, je ve vztahu k žalobnímu tvrzení

a předmětu řízení nesrozumitelná. Zamítnutí žaloby žalobce Salichova odůvodněné použitím „odborné šikany“ (která nebyla předmětem žalobního tvrzení, ani obrany žalované proti němu) v „koordinaci“ s dalšími žalobci ve věci Jiřího Čunka, aniž je uvedeno v koordinaci, se kterými z nich se měl této šikany dopustit, je nepřezkoumatelné, stejně jako odůvodnění zamítnutí žaloby žalobkyně Vesecké, jestliže nejsou uvedeny konkrétní intervence, jichž se měla dopustit, ani konkrétně v součinnosti, se kterým z ostatních žalobců tak měla činit a soud prvního stupně nijak neodůvodnil, z čeho vycházel, když dovedl její odpovědnost za nedůvěryhodnou delegaci a odbornou šikanu ve věci Jiřího Čunka. Nesrozumitelný je opakovaný odkaz soudu prvního stupně na ústavní zásadu, podle níž „nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci“, jestliže je zřejmé, že žádný ze žalobců ve věci Jiřího Čunka ani ve věci „Katarského prince“ ve funkci soudce tyto věci neprojednával. Nesrozumitelný a tudíž nepřezkoumatelný je rovněž závěr soudu prvního stupně o tom, že kritika žalované spočívající v označení jednání žalobců „mafíánským“, je dovolenou proto, že žalobce Kučera označil postup řešení případu za „elegantní“ a jednání žalobců zpochybnilo cíl „starého českého práva“ (shora citovaný), neboť jednak takové označení postupu řešení případu žalobcem Kučerou nevyplývá ani z tvrzení žalované v rámci její obrany proti žalobě, ani ze skutkových zjištění soudu, není jasné, které kauzy se má týkat, není uveden pramen „starého českého práva“, na který soud odkazuje, a který měli žalobci zpochybnit, a zejména, jakým konkrétním jednáním. Nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost se vztahuje i na odůvodnění rozsudku ve vztahu k žalobci Grygárkovi (bod 87), v němž soud odůvodňuje přiznání omluvy „v podobě zprávy v rozhlase“, přičemž odstavcem III výroku uložil žalované zaslat omluvu České tiskové kanceláři.

Závěrem, i když to nebyl důvod ke zrušení rozsudku, poukazuje odvolací soud i na nesprávné odůvodnění odstavce VII výroku o nákladech svědečného odkazem na ustanovení § 142 odst.1 o.s.ř. Toto ustanovení při rozhodování o nákladech řízení státu nelze použít, neboť se vztahuje výlučně k nákladům účastníků řízení. O nedbalém přístupu soudu svědčí i nelogická formulace odstavce I výroku napadeného rozsudku, začínající slovy „Žaloby proti žalobcům...“, když je zřejmé, že žalobci proti sobě žaloby nepodali.

Ze shora uvedeného vyplývá, že postup v řízení a rozhodnutí soudu prvního stupně jsou zatíženy vadami, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, a za odvolacího řízení nemohla být sjednána náprava, a že rozhodnutí není přezkoumatelné pro nesrozumitelnost, nedostatek důvodů, a protože je zčásti založeno na ničím nepodložených spekulacích. Odvolacímu soudu proto nezbylo, než podle ustanovení § 219a odst.1 písm.a/ a b/ o.s.ř. napadený rozsudek zrušit a věc podle ustanovení § 221 odst.1 písm.a/ o.s.ř. vrátit soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Vzhledem ke shora uvedeným vadám řízení, nařídil odvolací soud podle ustanovení § 221 odst.3 o.s.ř., aby v dalším řízení věc projednal a rozhodl o ní jiný samosoudce. Při přijetí tohoto opatření zohlednil závažnost procesních pochybení samosoudce soudu prvního stupně spočívajících zejména v nerespektování zásady koncentrace řízení, provádění důkazů ke skutečnostem, které nebyly vůbec tvrzeny, popř. tvrzeny až v závěrečném návrhu žalované, v nerespektování práva účastníků vyjádřit se ke všem důkazům, které byly provedeny.

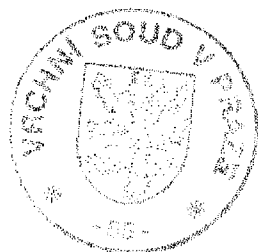
V dalším řízení bude na soudu prvního stupně především ustanovit okruh těch právně významných a sporných skutečností, které vzhledem k výše uvedeným principům koncentrace řízení mohly být v dané věci předmětem dokazování a na základě toho stanovit seznam

důkazů, které regulérně mohly, případně mohou být provedeny, a od nich pak oddělit ty, které nejsou výsledkem zákonného postupu, a proto k nim nadále nesmí být přihlíženo. Odvolací soud přitom zdůrazňuje, že ani po zrušení napadeného rozsudku soudu prvního stupně se na uvedeném stavu řízení již nemůže ničeho změnit, neboť jednou již nastalý stav koncentrace řízení trvá až do skončení řízení. Dále bude na soudu prvního stupně, aby provedené důkazy hodnotil v souladu s ustanovením § 132 o.s.ř., a aby odůvodnění rozsudku odpovídalo ustanovení § 157 odst.2 o.s.ř., aby tedy mj.obsahovalo stručný a jasný výklad o tom, které skutečnosti (skutková zjištění), významné pro rozhodnutí věci, byly dokazováním, shodnými tvrzeními účastníků nebo jiným zákonem stanoveným způsobem podle názoru soudu prokázány a které nikoli, stručný a jasný výklad o tom, o které důkazy soud opřel svá skutková zjištění, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů, proč neprovedl další navrhované důkazy, přičemž u každé jednotlivé, prokázané i neprokázané skutečnosti (skutkového zjištění) musí stručně a jasně uvést, jak k tomuto závěru dospěl, tedy z jakých důkazů podle jeho názoru závěr vyplývá a jak tyto důkazy ve smyslu ustanovení §§ 132-135 o.s.ř. hodnotil, proč nevyhověl všem návrhům účastníků na provedení důkazů. Své závěry o rozhodných skutečnostech musí uvést tak, aby nebyly pro nesrozumitelnost nebo nedostatek důvodů nepřezkoumatelné. Při dalším rozhodování rozhodne soud prvního stupně též o nákladech odvolacího řízení (§ 224 odst.3 o.s.ř.).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

V Praze dne 23.února 2009

JUDr. Naděžda Žáková v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:

J. Vajdíková